

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av naturvårdslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av naturvårdslagen (RP 146/2015 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Satu Sundberg, miljöministeriet
- miljøråd Esko Hyvärinen, miljöministeriet
- konsultativ tjänsteman Ville Schildt, jord- och skogsbruksministeriet
- jurist Johanna Korpi, Forststyrelsen
- skogsdirektör Anna Rakemaa, Finlands skogscentral
- överinspektör Kirsi Hellas, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland
- skogsexpert Inka Musta, Skogsindustrin rf
- jurist Tommi Siivonen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- specialsakkunnig Tapani Veistola, Finlands naturskyddsförbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att naturvårdslagen ändras. Skyldigheten att märka ut naturskyddsområden i terrängen ska göras mindre sträng, och i samband med det ändras lagens straffbestämmelse. Förfarandet för avgränsning av en föröknings- eller rastplats för flygekorrar ska slopas. Dessutom föreskrivs i lagen om rätten att bevilja undantag från fridlysningsbestämmelsen som gäller privata naturskyddsområden.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens huvudsakliga syfte är att anpassa närings-, trafik- och miljöcentralernas naturvårdsuppgifter till de resurserna som finns att tillgå och samtidigt göra regleringen lättare på det sätt som avses i regeringsprogrammet utan att nivån på naturvården försämras.

Betänkande MiUB 2/2016 rd

Utskottet konstaterar att närings- trafik- och miljöcentralernas personal inom miljöansvarsområdet i början av 2019 kommer att ha minskat med 28 procent jämfört med 2015. Eftersom minskningen främst genomförs genom pensionsavgångar, är den regionala variationen betydlig. Personalminskningen är numerärt så betydande att anpassningsåtgärder är av nöden.

Sammantaget sett anser miljöutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande kommentarer.

Utskottet anser att förslagen om att utmärkning i terrängen mildras är ändamålsenliga anpassningsåtgärder. Det är också ändamålsenligt att överföra miljöministeriets behörighet i fråga om undantag från fridlysningsbestämmelserna för naturskyddsområden som inrättats före 1991 till närings-, trafik- och miljöcentralerna. Den arbetsmängd som övergår till närings-, trafik- och miljöcentralerna är ringa och överföringen av behörigheten i enskilda fall som dessa från ministerienivå till den underlydande förvaltningen är ett led i en konsekvent utveckling av statsförvaltningen.

I propositionen föreslås också att förfarandet med avgränsningsbeslut i fråga om föröknings- och rastplatser för flygekorror enligt 72 a § i naturvårdslagen ska upphävas. Det är motiverat, anser utskottet och betonar att förbudet mot att förstöra eller försämma föröknings- eller rastplatser för flygekorror enligt 49 § i naturvårdslagen förblir oförändrat trots att närings-, trafik- och miljöcentralen inte längre fattar ett särskilt förvaltningsbeslut för att bestämma läget för en föröknings- eller rastplats eller villkoren för tillåten skogsbehandling. Avgränsningsförfarandets inverkan på artens skydd har i praktiken varit obetydlig eftersom besluten om avgränsning enligt propositionsmotiven under den tid bestämmelsen har varit i kraft har gällt cirka 1—2 procent av flygekorrorerna i Finland.

Men utskottet vill betona att när förvaltningsbeslut om avgränsning av lägen inte längre görs kan det anses att aktörerna inom skogsbruket får ett större ansvar för att skydda föröknings- och rastplatserna. Det är angeläget att skogsägare och andra aktörer lätt kan komma över information om föröknings- och rastplatser på ett och samma ställe. När anvisningarna är praktiska och handlingsmodellerna etablerade har aktörerna goda möjligheter att genomföra skyddsåtgärderna med framgång. Valfungerande anvisningar är viktiga också med avseende på markägarnas rättssäkerhet. Därför bör vi i fortsättningen revidera anvisningarna om skogshantering till behövliga delar i samarbete med aktörerna i branschen. Det är också bra att satsa på regionalt heltäckande, uppdaterad och detaljerad geodata om föröknings- och rastplatser med utnyttjande särskilt av de möjligheter digitaliseringen ger.

Utskottet konstaterar att flygekorren enligt den senaste bedömningen från början av 2016 inte längre är hotad utan att dess klassificering nu är ”nära hotad”. Enligt senaste uppföljning har artens bestånd under de senaste tio åren sjunkit med 22,7 procent. Utskottet framhåller att tillbakagången är snabb, men att eftersom artens utveckling företer betydande regional och tidsmässig variation behövs det en långvarigare uppföljning för att bedömningen ska vara tillförlitlig.

Utskottet anser också att lagändringens konsekvenser för att lindra myndigheternas arbetsbörda inte nödvändigtvis är betydande eftersom myndigheternas rådgivnings- och övervakningsskyldighet består, och om behovet av rådgivning ökar kan det medföra extra arbete särskilt när lagen

Betänkande MiUB 2/2016 rd

träder i kraft. Därför finner utskottet det angeläget att också de konsekvenser ändringen har för närings-, trafik- och miljöcentralerna resurser följs upp.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 146/2015 rd utan ändringar.

Helsingfors 26.2.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Satu Hassi gröna
vice ordförande Silvia Modig vänst (delvis)
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tiina Elovaara saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Eeva-Maria Maijala cent
medlem Kai Mykkänen saml
medlem Riitta Myller sd
medlem Martti Mölsä saf
medlem Nasima Razmyar sd
medlem Saara-Sofia Sirén saml
medlem Katja Taimela sd
medlem Ari Torniainen cent
ersättare Hannu Hoskonen cent (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.

Betänkande MiUB 2/2016 rd
Reservation

RESERVATION

Motivering

I propositionen föreslås att förfarandet med avgränsning av flygekorrnarnas föröknings- och rastplatser ska slopas i samband med skogsavverkning. Enligt nuvarande praxis fattar närings-, trafik- och miljöcentralen i samband med skogsbehandling beslut om att beakta flygekorrnarnas möjligheter att röra sig och föröka sig. Med denna praxis genomförs förbudet mot att förstöra eller försämra föröknings- och rastplatser enligt 49 § i naturvårdslagen.

Iakttagandet av förbudet blir enligt propositionen i fortsättningen beroende av kompetensen och kunskapsförvärvet hos skogsbruksaktörerna själva. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har endast skyldigheten till rådgivning. Avgränsningen på myndighetens försorg har tagits in i lagen för att säkerställa markägarnas och skogsbruksaktörernas rättssäkerhet. Regeringens ändringsförslag kan försvaga denna rättssäkerhet, bortsett från att skyddet för flygekorren försvagas. Enligt en förteckning från januari 2016 över hotade däggdjur minskade flygekorrbeståndet under uppföljningsperioden med 22,7 procent.

Förslaget motiveras med att närings-, trafik- och miljöcentralernas arbetsbörda ska minska. Ändå konstateras också i propositionen att ändringen kan öka arbetsbördan i fråga om rådgivning och efterkontroll. Brotten mot naturvårdslagen kan öka och genom det kan också polisens och åklagarens arbetsmängd öka.

Därför föreslår vi att 72 a § inte upphävs utan att den förblir i kraft som i den gällande lagen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt miljöutskottets betänkande men ingressen med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag

I enlighet med riksdagens beslut
~~upphävs i naturvårdslagen (1096/1996) 72 a §, sådan den lyder i lag 1587/2009,~~
~~ändras i naturvårdslagen (1096/1996) 21 § 2 mom. och 24 § 1 och 2 mom., av dem 24 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 1587/2009, samt~~
~~fogas till 21 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 913/2013, nya 3—5 mom., till 24 §, sådan den lyder i lagarna 1587/2009 och 913/2013, ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till 58 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 492/1997, 553/2004 och 1074/2010, ett nytt 4 mom. som följer:~~

Betänkande MiUB 2/2016 rd
Reservation

Helsingfors 26.02.2016

Satu Hassi gröna
Silvia Modig vänst